

Zpráva NRL pro chřipku a NRL pro nechřipkové respirační viry

20.2.2011

Situace v Evropě a v ČR

Plošná epidemie je stále v celé řadě států: v Belgii, Dánsku, Estonsku, Finsku, Francii, Řecku, Maďarsku, Irsku, Itálii, Litvě, Lucembursku, Nizozemí, Norsku, Portugalsku, Rumunsku, Španělsku a i nadále v ČR. Ve Švédsku, Velké Británii, ve Španělsku, Norsku a Nizozemí je nyní dominují chřipka typu B, ve všech ostatních státech převažuje stále A/H1N1_{pdm}, event. s ko-cirkulací B. Chřipka A/H3N2 je zcela minoritní. Sumárně vzato je Evropa jako celek pravděpodobně za vrcholem epidemie, nicméně pokles a konsolidace nemocnosti bude trvat ještě minimálně několik týdnů.

V 7.týdnu bylo v ČR hlášeno na každých 100 000 obyvatel celkem 1704 nemocných s akutní respirační infekcí včetně chřipky, což představuje v porovnání s předchozím týdnem pokles o 7,6% (pokles je evidován ve všech věkových skupinách). Na území České republiky nadále probíhá chřipková epidemie, která je pravděpodobně již těsně za svým vrcholem. Nejvyšší počty nemocných jsou hlášeny z východní části státu, zejména z krajů Pardubického, Jihomoravského a Moravskoslezského. Počet nemocných, jejichž stav vyžaduje intenzivní péči (k pátku bylo hlášeno celkem 114 případů a z tohoto počtu 16 úmrtí) zatím ještě neklesá. Počty nemocných chřipkou by se v příštím týdnu však již mohly začít snižovat.

Výsledky virologické surveillace v ČR odpovídají evropskému trendu – stále je dominujícím kmenem A/H1N1_{pdm}. V rámci pokračujících identifikací jsme zachytily několik zajímavých nálezů:

- u 17letého pacienta z Prahy (ambulantní odběr) byla prokázána nová driftová varianta pandemického kmene označená jako A/Bayern 69/09 (tabulka antigenní příbuznosti bude opět brzy zařazena k hlášení). Průběh infekce u tohoto pacienta byl středně těžký, nekomplikovaný. Kmen bude poskytnut k dalšímu testování do WHO spolupracující laboratoře v Londýně.
- Izolat B chřipky z Plzně zaslaný k identifikaci (dospělá žena, datum onemocnění 14.1.) byl určen jako nevakcinální varianta B/Florida 4/2006. Tato varianta se v Evropě vyskytuje, byť velmi sporadicky. Z tohoto důvodu není záchyt u nás nijak alarmující.
- Ve spolupráci se Státním veterinárním ústavem byl sekvenován kmen A/Czech Republic 1/2011. Materiál byl odebrán z ventilátoru z pravé plíce pacienta (muž, rok narození 1944, diagnóza I21.9, J10.0 a J44.9). Pacient byl primárně přijat k hospitalizaci s diagnózou akutního infarktu myokardu, následně se u něj rozvinula těžká bronchopneumonie. Neobvyklý byl nález extrémně vysoké virové nálože - více než 10^8 virových částic na 1ml odebraného klinického materiálu (aspirát z ventilátoru!!! - a to v obou plicích). Proto byl materiál určen k přímé sekvenční analýze (bez předchozí izolace v buněčné kultuře). Byla zjištěna rezistence na oseltamivir (H274Y) a rovněž několik ne zcela běžných aminokyselinových záměn na pozicích obvykle spojovaných se závažnějším průběhem, nicméně s jinou než publikovanou jednoaminokyselinovou záměnou. V současnosti nelze tyto nálezy s jistotou uvést do přímé souvislosti se závažností onemocnění ani s vysokou replikační aktivitou viru. Kmen bude poskytnut do spolupracujícího WHO centra v Londýně. Vzhledem k průběhu onemocnění nelze u tohoto pacienta vyloučit, že i jeho kardiální potíže mohly být způsobeny chřipkovou infekcí, která se vzácně může manifestovat i touto formou.

Tabulka č. 1: Zjištěné změny ve složení aminokyselin kmene A/Czech Republic 1/2011.

Segment	Publikovaná záměna	Nalezená záměna
HA	D222 G/E	D222K
PB1	N66S, V100A	N66L, V100P,
NP	N329K	N329V
NS1	E92N	E92D
NS2	S26G	S26E

Na závěr upozorňujeme na 2 zajímavé články přístupné on-line.

[Virological analysis of fatal influenza cases in the United Kingdom during the early wave of influenza in winter 2010/11](http://www.eurosurveillance.org/ViewArticle.aspx?ArticleId=19760), Eurosurveillance, Volume 16, Issue 1, 06 January 2011
(<http://www.eurosurveillance.org/ViewArticle.aspx?ArticleId=19760>)

[Estimates of Pandemic Influenza Vaccine Effectiveness in Europe, 2009–2010: Results of Influenza Monitoring Vaccine Effectiveness in Europe \(I-MOVE\) Multicentre Case-Control Study](http://www.plosmedicine.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pmed.1000388), PLOS Medicine, 13 January 2011
(<http://www.plosmedicine.org/article/info%3Adoi%2F10.1371%2Fjournal.pmed.1000388>)

Do příštího hlášení též provedena aktualizaci izolátů v tabulace.

MUDr. Martina Havlíčková, CSc
RNDr. Helena Jiřincová
MUDr. Jan Kynčl, PhD
Státní zdravotní ústav